

Samfélagslegur ávinningur betri vinnutíma í vaktavinnu!

Þann 1. maí síðastliðinn var stigið eitt stærsta skref í breytingum á vinnutíma vaktavinnufólks í hálföld þegar vinnuvikan var stytt um 4 til 8 klst. Ávinningurinn af þessum breytingum mun skila sér til starfsfólks og fjölskyldna þeirra, en hann mun ekki síður skila sér til launagreiðenda og þeirra sem nýta sér opinbera þjónustu.

Samfélagslegur ávinningur fyrir starfsfólk og fjölskyldur þeirra er mikill. Vegna styttingar vinnuvikunnar er starfsfólki og stjórnendum gert kleift að bæta skipulag vakta út frá öryggis- og heilsufarssjónarmiðum fyrir starfsfólk. Bætt skipulag og styttri vinnuvika mun auka frítíma starfsfólks sem leiðir af sér aukið jafnvægi vinnu og einkalífs.

Ávinningurinn verður einnig betri starfsandi og aukinn fyrirsjáanleiki. Áhersla er lögð á jafnræði í starfsmannahópi við skipulagningu vinnutíma allan sólarhringinn þannig að starfsfólk hafi sömu möguleika á fjölbreyttum vöktum og launamyndun miðað við hæfni. Enn fremur er ein forsenda betri vinnutíma í vaktavinnu sú að umbótasamtal fari fram á vinnustað. Með umbótasamtali gefst starfsfólki kostur á að koma með lausnir og hugmyndir að bættu starfsumhverfi. Vonir standa til að bætt starfsumhverfi leiði til bættrar líkamlegrar, andlegrar og félagslegrar heilsu starfsfólks og minni veikinda.

Aukin hagkvæmni

Einnig er gert ráð fyrir víðtækari samfélagslegum ávinningi betri vinnutíma í vaktavinnu. Auknu öryggi starfsfólks fylgir aukið öryggi fyrir þá sem nýta þjónustuna. Með bættu skipulagi vakta út frá öryggissjónarmiðum eykst öryggi þjónustuþega og mistökum fækkar. Starfsemi sem skipulögð er með þarfir þjónustunnar að leiðarljósi dregur einnig úr álagi á starfsfólk, m.a. með því að hafa nægt starfsfólk þegar álag er í starfsemi. Styttri vinnutími starfsfólks í fullu starfi á að hafa í för með sér úthvöldara starfsfólk þar sem auðveldara er að skipuleggja vaktir með öryggi allra að leiðarljósi. Bætt heilsa starfsfólks dregur úr veikindum og hefur jákvæð áhrif á stöðugleika í mönnun.

Breytingar á launamyndunarbáttum hvetja starfsfólk til að vera í hærra starfshlutfalli þar sem áhersla er lögð á umbun fyrir vinnu innan skipulagðrar vaktskrár og dregið er úr hvata til breytilegrar yfirvinnu. Þessar breytingar ýta undir aukna festu í mönnun og stöðugleika í þjónustu sem leiðir af sér að þeir sem nýta þjónustuna fá rétta þjónustu á réttum tíma. Einnig eru vinnutími og laun gerð gegnsærri og taka þau nú betur mið af vaktabyrði og verðmæti fyrir unninn vinnutíma. Aukin festa og stöðugleiki auk gegnsæi launa hefur í för með sér aukna hagkvæmni í nýtingu fjármuna.

Kerfisbreyting sem leiðir til góðs

Þessar breytingar munu einnig hafa í för með sér aukið jafnrétti kynjanna. Konur eru um 80% vaktavinnustarfsfólks hjá opinberum launagreiðendum og eru mun líklegri en karlar til að vera í hlutastarfi. Breytingarnar eru til þess fallnar að auka möguleika vaktavinnufólks til að vinna hærra starfshlutfall og auka þar með ævitekjur sínar og lífeyrisgreiðslur eftir að starfsævinni lýkur.

Kerfisbreytingin sem felst í innleiðingu betri vinnutíma í vaktavinnu er í senn tímamótabreyting og eitt stærsta umbótaverkefni sem launafólk og launagreiðendur hafa sameinast um að fara í til margra ára. Það er mikið tilhlökkunarefni að fylgjast með þeim samfélagslega ávinningi sem betri vinnutími í vaktavinnu kemur til með að hafa í för með sér þegar fram líða stundir, bæði fyrir starfsfólk og

fjölskyldur þeirra sem og á gæði opinberrar þjónustu. Þá standa vonir til þess að þessi breyting geri vaktavinnu eftirsóknarverðari og að eftirspurn eftir þessum mikilvægu störfum aukist.

Í verkefninu „Betri vinnutími í vaktavinnu“ felst einstakt tækifæri sem allir ættu að taka þátt í að móta með öryggi, heilsu og jafnvægi vinnu og einkalífs og þar með aukin lífsgæði að leiðarljósi.

*Bára Hildur Jóhannsdóttir
verkefnastjóri Betri vinnutíma í vaktavinnu*